

Ελληνική Γλώσσα

Ο Αριστοτέλης, ο Μέγας Αλέξανδρος, η ασύγκριτη ομορφιά της Ελληνικής Γλώσσας και το μεγαλείο που ακτινοβολεί ανά τους αιώνες στους λαούς της Οικουμένης

«Ει θεοί διαλέγονται, την των Ελλήνων γλώττη χρώνται»

(Κικέρων, 106-43 π.Χ., Ρωμαίος ρήτορας & πολιτικός)

Του Παντελή Γιαννακόπουλου

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας του βορειοελλαδικού χώρου υπάγονται οι Νομοί: Ημαθίας με πρωτεύουσα τη Νάουσα, Πέλλας με πρωτεύουσα την Έδεσσα, Πιερίας με πρωτεύουσα την Κατερίνη, Κιλκίς με πρωτεύουσα το Κιλκίς,

Μίεζα Ν. Ημαθίας (μεταξύ Ναούσης και Κοπανού)

Πλάτων και Αριστοτέλης

Θεσσαλονίκης με πρωτεύουσα τη Θεσσαλονίκη, Χαλκιδικής με πρωτεύουσα τον Πολύγυρο και Σερρών με πρωτεύουσα τις Σέρρες. Πλησίον του Δήμου Νάουσας στους πρόποδες του Βερμίου βρίσκεται ο ιερός χώρος της Μίεζας σε ένα παραδεισένιο τοπίο πλαισιωμένος με οργιώδη βλάστηση και τρεχούμενα νερά. Ο χώρος είχε επιλεγεί για να αποτελέσει τη βάση του εκπαιδευτικού ορμητηρίου του Αριστοτέλους και των γόνων των αριστοκρατικών οικογενειακών της Μακεδονίας και ταυτίζονταν απολύτως με τις προδιαγραφές του μεγάλου διδασκάλου για τη Σχολή στην οποία θα δίδασκε. Πράγματι, στο χώρο αυτό ο μέγιστος φιλόσοφος δίδαξε το μεγαλείο της κλασικής ελληνικής σκέψης και τα ιδανικά της πλατωνικής φιλοσοφίας στον Αλέξανδρο τον αποκληθέντα αργότερα Μέγα, γιό του Βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου Β΄.

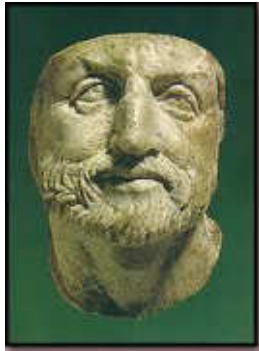

Περιοχή Μίεζας

Αρχαιολογικός χώρος Μίεζας

Η συνάντηση των τριών προσωπικοτήτων **Φιλίππου- Αριστοτέλους-Αλεξάνδρου** έμελε να επηρεάσει καθοριστικά το μέλλον της ανθρωπότητας. Από το 343 π.Χ. μέχρι το 340

Φίλιππος ο Β΄ (359-336 π.Χ.)

Αλέξανδρος και βουκεφάλας

Μ. Αλέξανδρος (336-323)

π.Χ., ο Αριστοτέλης μύησε τους εκλεκτούς σπουδαστές στη Φιλοσοφία, την Ποίηση, την Πολιτική και Ρητορική τέχνη, χρησιμοποιώντας προς τούτο το πλέον αμάχητο εργαλείο του αρχαίου κόσμου: Την Ελληνική Γλώσσα. Τους μίλησε επίσης για την ψυχή, τις αισθήσεις, τη μνήμη και την ανάμνηση, τη γένεση των ζώων και των φυτών, τις φυσικές επιστήμες, τον ηθικό πολιτικό λόγο, πάντα ακολουθώντας την περιπατητική μέθοδο διδασκαλίας και απαντώντας στις συνεχείς ερωτήσεις του νεαρού Αλεξάνδρου και των νεαρών βλαστών της Μακεδονικής Αυλής

Ο σπουδαίος Γάλλος συγγραφέας Ζακ Λακαρριέρ θα δηλώσει πολλά χρόνια αργότερα *«Στην Ελληνική υπάρχει ένας ίλιγγος λέξεων, διότι μόνο αυτή εξερεύνησε, κατέγραψε και ανέλυσε τις ενδότες διαδικασίες της ομιλίας και της γλώσσας, όσο καμία άλλη γλώσσα»*. Ο ίδιος ο Theodore F. Brunner (ιδρυτής του TLG και διευθυντής του μέχρι το 1997) δεν ...απορεί και *«Σε όποιον απορεί γιατί ξοδεύτηκαν τόσα εκατομμύρια δολάρια για την αποθησαύριση των λέξεων της Ελληνικής, απαντούμε: Μα πρόκειται για την γλώσσα των προγόνων μας και η επαφή με αυτούς θα βελτιώσει τον πολιτισμό μας »*.

Ζακ Λακαρριέρ (1925- 2005)

Μαριάννα Μάκ Ντόναλντ

Theodore F. Brunner (1934-2007)

Συμπληρωματικά θα επέμβει ο Γάλλος καθηγητής του Πανεπιστημίου της Σορβόνης Κάρολος Φωριέλ να προσθέσει: *«Η Ελληνική έχει ομοιογένεια σαν την Γερμανική, είναι όμως πιο πλούσια από αυτήν. Έχει την σαφήνεια της Γαλλικής, έχει όμως μεγαλύτερη ακριβολογία. Είναι πιο ευλύγιστη από την Ιταλική και πολύ*

πιο αρμονική από την Ισπανική. Έχει δηλαδή ότι χρειάζεται για να θεωρηθεί η ωραιότερη γλώσσα της Ευρώπης».

Χρυσή λάρνακα με τα οστά του Φιλίππου

Φίλιππος ο Β΄

Χρυσούν νόμισμα εποχής Φιλίππου

Και η **Μαριάννα Μακ Ντόναλντ**, καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας και επικεφαλής του TLG θα δηλώσει: «*Η γνώση της Ελληνικής είναι απαραίτητο θεμέλιο υψηλής πολιτιστικής καλλιέργειας*».

Βασικός σκοπός του Αριστοτέλη ήταν να μεταδώσει το πανελλήνιο πνεύμα στον Αλέξανδρο, χρησιμοποιώντας σαν παιδευτικό όργανο τα Ομηρικά έπη ...Τρία χρόνια στη Μίεζα και άλλα τρία χρόνια στην Μακεδονική Αυλή, πλούτισε τις γνώσεις του Αλεξάνδρου, διδάσκοντάς του επί πλέον την Αρετή, την Ανδρεία, την Πραότητα, την Αιδώ και την γνώση με την εμπειρική παρατήρηση και τις αισθήσεις.

Η συνεργασία του βασιλιά Φιλίππου του Β΄ με τον Αριστοτέλη είχε σαν αποτέλεσμα η Ελλάδα να παίξει καθοδηγητικό ρόλο με το θαύμα της γραφής και της Ελληνικής γλώσσας που συντελέσθηκε πριν το 800 π. Χ. Από το 800 π. Χ. η Ελληνική Γλώσσα διαμόρφωνε τον πολιτισμό σε Ανατολή και Δύση για να καθιερωθεί σε όλον τον κόσμο, από τον 4^ο π. Χ. αιώνα, ως η γλώσσα με την μεγαλύτερη απήχηση στην ανέλιξη της μουσικής, των επιστημών, της λεπτομερούς και σαφούς απόδοσης των εννοιών και διανοημάτων κ.λπ. Η Μακεδονία του Φιλίππου του Β΄ έχοντας μια κοινωνία γεμάτη δυναμισμό και αισιοδοξία έγινε πρωταγωνίστρια στο λαμπρό μέλλον της Ελληνικής Ιστορίας και Γλώσσας.....

Στα χρόνια του Μ. Αλεξάνδρου και των διαδόχων του, το αλφάβητο τυποποιήθηκε και ονομάσθηκε **“Ελληνιστικών χρόνων Ιωνικό αλφάβητο”**, η δε γλώσσα που αποτελεί την τρίτη περίοδο στην ιστορία της ελληνικής γλώσσας **Ελληνιστική** ή **Αλεξανδρινή** ή **Κοινή** ή **Ελληνική της Καινής Διαθήκης**. Η Κοινή είναι σημαντική όχι μόνο για τους Έλληνες, καθώς αποτέλεσε την πρώτη τους κοινή διάλεκτο και προπομπό της δημοτικής, αλλά και για τους Δυτικούς, γιατί για αυτούς αποτέλεσε

την **lingua franca** (=γλώσσα επικοινωνίας) στην περιοχή της Μεσογείου. Η **Κοινή** ήταν επίσης η γλώσσα στην οποία εγράφησαν τα Ευαγγέλια, εκ των οποίων εκπορεύθηκε ο λόγος για την διδασκαλία και εξάπλωση του Χριστιανισμού στα πρώτα χρόνια μετά Χριστόν, ενώ απετέλεσε ανεπίσημα την πρώτη ή δεύτερη γλώσσα στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

Η **Ελληνιστική Κοινή** (διάλεκτος) είναι η επί το λαϊκότερον μορφή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας που εμφανίστηκε στη μετακλασική αρχαιότητα (περί το 300 π.Χ.-300 μ.Χ. και κατ' άλλους από το 300 π.Χ.-600 μ. Χ.). Ξεπήδησε στην κυριολεξία ως κοινή διάλεκτος μέσα στα στρατεύματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου και διαδόθηκε υπό των Μακεδόνων, σε όλον τον γνωστό τότε κόσμο που κατέκτησαν και επιχείρησαν να εκπολιτίσουν. Γράφει ο Πλούταρχος για τον Μέγα Αλέξανδρο **«Δίδαξε τους Υρκανούς να κάνουν νόμιμους γάμους, τους Αραχωσίους να καλλιεργούν την γη των, έπεισε τους Σογδιανούς να τρέφουν και όχι να φονεύουν τους γέροντες γονείς των, τους Πέρσες να σέβονται τις μητέρες των και να μην τις νυμφεύονται. Έπεισε τους Ινδούς να λατρεύουν τους Θεούς της Ελλάδας, τους Σκύθες να θάβουν τους νεκρούς των αντί να τους τρώγουν»**. Η νεοσηματισθείσα **Κοινή Διάλεκτος** ομιλείτο από την Αίγυπτο έως την λεκάνη της Ινδίας...

Ιστορικά είναι αποδεδειγμένο ότι η Ελληνική Γραφή και Γλώσσα επί φραγκοκρατίας και επί 400 χρόνια της τουρκοκρατίας, όχι μόνο άντεξε αλλά επιβλήθηκε στους κατακτητές και αναγνωρίσθηκε επίσημη γλώσσα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Στο σημερινό λεξιλόγιο της γλώσσας μας θα βρείτε ένα θησαυρό που περιλαμβάνει πάνω από 100.000 λέξεις. Είναι αληθές ότι η γραφή και η γλώσσα των Ελλήνων έγιναν οι φάροι του πολιτισμού και της παιδείας σε Ανατολή και Δύση, σε Βορρά και Νότο.

Λ. Βιτγκενστάιν (1889-1951)

Will Durant(1885-1981)

Γαλιλαίος Γαλιλέι (1564-1642)

Το μεγαλείο της ελληνικής φυλής οφείλεται εν πολλοίς στην ανωτερότητα της ελληνικής γλώσσας. Ο σπουδαίος Αυστριακός φιλόσοφος **Βιτγκενστάιν γνώριζε αρκετές ξένες γλώσσες, όχι όμως την ελληνική. Αν την γνώριζε, δεν θα υποστήριζε ότι χρειαζόμαστε μια καινούργια γλώσσα, που να έχει τη δυνατότητα να απαντάει στα προαιώνια κοσμοθεωρητικά ερωτήματα, που αιώνες τώρα βασανίζουν τον άνθρωπο...**

Υπομιμνήσκεται ότι το κίνημα του **Ουμανισμού του 14^{ου} μ.Χ. αι.**(οι Γαλιλαίος Γαλιλέι, Ραφαήλ, Λεονάρντο Ντα Βίντσι, Τιτσιάνο και άλλα μεγάλα ονόματα της τέχνης και των επιστημών υπήρξαν ουμανιστές) **με στόχο την παιδεία στηρίχθηκε**

στην Γραμματική, στη Ρητορική, στην Ηθική και στην Πολιτική Φιλοσοφία του Αρχαίου Ελληνικού Πνεύματος, το οποίο και επεχείρησε να αναβιώσει.

Ραφαήλ(1483-1520)

Λ. Ντα Βίτσι(1452-1519)

Τιτσιάνο (1485- 1576)

Η ασύγκριτη διάνοια του μεγάλου Σταγειρίτη, περνώντας μέσα από το μαθητή του Αλέξανδρο με όχημα την αττική διάλεκτο, διαδόθηκε σε όλον τον τότε γνωστό κόσμο. Αναμφιβόλως, έγινε μέρος της ιστορίας των λαών, μπολιάζοντας το ιστορικό γίνεσθαι της ανθρωπότητας με το πνεύμα του πληρέστερου φιλοσόφου όλων των εποχών και την αποφασιστικότητα του θεϊκού Αλεξάνδρου που την κηδεμόνευε και την μετέφερε ως την αθάνατη ελληνική συνείδηση της αρετής και της τόλμης, του ήθους, αλλά και του μέτρου και της συνέπειας στο *vis vitalis* των λαών. Η Ελληνική γλώσσα συνεπώς υπήρξε (απετέλεσε) η(την) τεράστια πολιτιστική προσφορά του μεγάλου Στρατηλάτη στους λαούς. Ακριβώς, για να υφίσταται και η δική τους αξιακή αποτίμησή ως αδιαπραγμάτευτη πολιτιστική παρουσία στο παρόν, αλλά και στο απόμακρο -πλην υφιστάμενο- μέλλον.....

Η γλώσσα των Ελλήνων καθοδηγεί πάνω από το βάθρο της τους ανθρώπους, στρέφοντάς τους σε ειρηνικά έργα φιλαλληλίας και πολιτισμού. Γι' αυτό και **διδάσκεται σε όλον τον κόσμο, γι' αυτό και κατόρθωσε να επιζήσει σε κατάσταση διαρκούς γραπτής και προφορικής μουσικής και ηχολεξικής ανθοφορίας, επί 2.500 και πλέον χρόνια. «Διότι δεν είναι μόνο στη γλωσσολογία όπου οι Έλληνες υπήρξαν πρωτοπόροι για την Ευρώπη...» υποστηρίζει ο RH Robins σύγχρονος Άγγλος καθηγητής της γλωσσολογίας στο πανεπιστήμιο του Λονδίνου, «στο σύνολό**

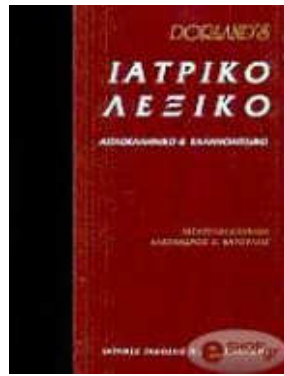
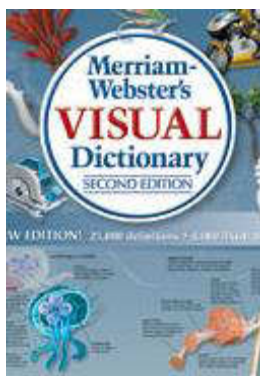

της η πνευματική ζωή της Ευρώπης ανάγεται στο έργο των Ελλήνων στοχαστών. Ακόμα και σήμερα επιστρέφουμε αδιάκοπα στην Ελληνική κληρονομιά για να βρούμε ερεθίσματα και ενθάρρυνση». Ο Will Durant (Αμερικανός ιστορικός και φιλόσοφος, καθηγητής του Πανεπιστημίου της Columbia) παραδέχεται: «Η Γλώσσα μας βρίθκει Ελληνικών λέξεων. Η επιστήμη μας σφυρηλάτησε μίαν διεθνή γλώσσα διά των Ελληνικών όρων. Η γραμματική μας και η ρητορική μας, ακόμα και η στίξη και η διαίρεση εις παραγράφους ... είναι

Ελληνικές εφευρέσεις. Τα λογοτεχνικά μας είδη είναι Ελληνικά - το λυρικό, η ωδή, το ειδύλλιον, το μυθιστόρημα, η πραγματεία, η προσφώνησης, η βιογραφία, η ιστορία και προ πάντων το όραμα και πολλές ακόμη λέξεις είναι Ελληνικές»...

Η ελληνική γλώσσα έχει επηρεάσει σημαντικά τις άλλες γλώσσες, τόσο στην πολιτική, όσο και στους επιστημονικούς όρους, στις τέχνες, στη φιλοσοφία, στο θέατρο και γενικά σε τομείς στους οποίους είχε προηγηθεί κοινωνικά και, κατά συνέπεια, γλωσσολογικά. Στα προεπαναστατικά του 1821 χρόνια η ελληνική γλώσσα άρχισε να επηρεάζεται από τις δυτικοευρωπαϊκές γλώσσες, οι οποίες χρησιμοποιούσαν για το εμπόριο και την οικονομία δόκιμους όρους, την ύπαρξη των οποίων αγνοούσε ο υπόδουλος πληθυσμός της Ελλάδας. Εντούτοις, **χάρη στην αρχαιολατρία των δυτικών**, πολλοί επιστήμονες τους δανείστηκαν αρχαιοελληνικές λέξεις για το σχηματισμό νεολογισμών και έτσι η ελληνική επιβίωσε και σε μια πληθώρα ξένων επιστημονικών ή φιλοσοφικών όρων. Απολύτως επιτυχώς ο Λατίνος ποιητής Οράτιος αποφάνθηκε αρκετούς αιώνες νωρίτερα (και η αποστροφή του αυτή ισχύει και σήμερα ως ιστορικός συμβολισμός): **“Η Ελλάς ηττηθείσα τον τραχύν νικητήν ενίκησε και εις το αγροίκον Λάτιον εισήγαγε τας τέχνας”.....**

Σήμερα: α) Στα γενικά λεξικά της Αγγλικής, ο αριθμός των ελληνικών λέξεων κυμαίνεται από **5000 - 8500** λέξεις που αντιπροσωπεύουν το **15-21%** ανάλογα με το επίπεδο του λεξικού το οποίο επιλέγεται για σύγκριση. **Όσο καλύτερο είναι το λεξικό, τόσο υψηλότερη (μεγαλύτερη, ουσιοδέστερη αν θέλετε) είναι η συμμετοχή της Ελληνική Γλώσσας,** β) Στο Merrian Webster, το πληρέστερο σήμερα αμερικανικό λεξικό, σε σύνολο 166.724 λέξεων η συμμετοχή σε αμιγείς ελληνικές λέξεις είναι **42.914**, αριθμός που αντιστοιχεί στο **25,73%**. Η μία στις τέσσερις λέξεις του είναι αμιγώς ελληνική, γ) Στην ιατρική ορολογία, με βάση το έγκυρο λεξικό **Dorland**, σε σύνολο 46.251 λέξεων, οι αμιγείς ελληνικές λέξεις είναι **24.862**, αριθμός που αντιστοιχεί στο **53,75%.....**

Η μακρά των γλώσσων των Ελλήνων με τη βοήθεια της γραφής που είναι η μνήμη των ανθρώπων, επιθυμεί ως εξελιγμένος ζων οργανισμός να αλληλογνωρισθείτε. Προσεγγίστε την με σεβασμό και τρυφερότητα και ζητήστε της να σας φανερώσει τα υπέροχα μυστικά της και κυρίως εκείνα που δημιουργούν γέφυρες επαφής με τους ανθρώπους όλου του κόσμου: **την (εσωτερική) μουσικότητά της, την πολλαπλότητα του διανοήματος, την πλαστικότητα της ήχησης των φωνηέντων και των τόνων...**

Ευχαριστώντας σας για την προσοχή σας, θα ήθελα να σας προτείνω να μην λησμονήσετε να προσκυνήσετε τους ιερούς χώρους του Δίου, της αρχαίας Μίεζας,

της Βεργίνας, των Σταγείρων, των Δελφών, της αρχαίας Ολυμπίας, τις Μινωικές στοές. Έχουν ακόμη την ισχύ τους οι ευλογίες των Ελλήνων Θεών και οι ευχές των

Αρχαίο Ελληνικό Αλφαβητάριο
Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθήνα

Ηλιοβασίλεμα από την Ακρόπολη

Ν. Σκαλκώτας (1904-1949)

αρχαίων σοφών μας και είναι διάχυτες παντού. Δεχθείτε τη συνηγορία τους! Και ακόμη, δοκιμάστε να προσφέρετε δάφνινο στεφάνι στους νικητές της Ολυμπίας, να χαρείτε την Ανατολή του ήλιου στο Παρθενώνα και τη δύση στο Ναό του Ποσειδώνα στους βράχους του Σουνίου, ατενίζοντας το γαλανό ελληνικό πέλαγος και στο βάθος τα υπέροχα νησιά μας με πρώτο και καλύτερο αυτό της δοκιμαζόμενης μεγαλονήσου μας Κύπρου. Και τραγουδέιστε όπου και αν βρεθείτε, στην Ελληνική και μόνον στην Ελληνική γλώσσα τον σύγχρονο παιάνα **“Μακεδονία Ξακουστή”**. Έκπληκτοι ίσως ακούσετε τότε να επαναλαμβάνεται από χορωδία μαθητών που ψηλά από τον Λευκό Πύργο αγναντεύει τον Θερμαϊκό, υπό την σκέπη της κυματίζουσας υπερηφάνως Ελληνικής Σημαίας!

Μ Α Κ Ε Δ Ο Ν Ι Α

Συνθεσιακή επιμέλεια: Π. Γιαννακόπουλος